

**АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ
ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

НАКАЗ

м. Київ

" 13 " 06 _____ 2012 року

№ 440 _____

**Про затвердження Положення про
організацію наукової і науково-
технічної діяльності у Державній
прикордонній службі України**

З метою удосконалення порядку організації наукової і науково-технічної діяльності у Державній прикордонній службі України та відповідно до статті 29 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, підпункту 24 пункту 4 Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України, затвердженого Указом Президента України від 06.04.2011 № 399, та створення умов для підвищення ефективності наукових досліджень, впровадження і використання їх результатів для забезпечення розвитку усіх сфер діяльності Державної прикордонної служби України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Державній прикордонній службі України (додається).
2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України – Командувача Прикордонних військ України від 15.09.2000 № 505 “Про затвердження Положення про наукову і науково-організаційну діяльність у Прикордонних військах України”.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Голови Державної прикордонної служби України – директора Департаменту охорони державного кордону.

**Голова Державної прикордонної
служби України**
генерал армії України

М.М. Литвин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Адміністрації Державної
прикордонної служби України
“ 13 ” червня 2012 року № 440

ПОЛОЖЕННЯ**про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Державній прикордонній службі України****I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

1.1. Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Державній прикордонній службі України розроблено відповідно до Конституції України, законів України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про вищу освіту”, “Про Державну прикордонну службу України”, “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки”, інших нормативно-правових актів України, що стосуються наукової і науково-технічної діяльності, а також ДСТУ 3973-2000 “Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення”, ДСТУ 3396.0-96 “Захист інформації. Технічний захист інформації. Основні положення”, ГОСТ 2.105-95 “Единая система конструкторской документации. Общие требования к текстовым документам”, ГОСТ 2.301-68 “Единая система конструкторской документации. Форматы”, ДСТУ 3008-95 “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”, ДСТУ 3575-97 “Патентні дослідження”.

1.2. Суб’єктами наукової і науково-технічної діяльності у Державній прикордонній службі України є: вчені, наукові та науково-педагогічні працівники структурних підрозділів Адміністрації Держприкордонслужби, Науково-дослідного інституту Державної прикордонної служби України, Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького та інших органів Державної прикордонної служби України (далі – Держприкордонслужба).

1.3. Основними принципами наукової і науково-технічної діяльності є:
концентрація сил і засобів на головних проблемах та напрямках теорії і практики охорони державного кордону;

оптимальне поєднання фундаментальних і прикладних досліджень (розробок), а також робіт дослідного характеру;

актуальність тем і проблем, їх новизна та прикладний характер досліджень;

наукове та практичне значення результатів;

всебічне обґрунтування та апробація положень, висновків і пропозицій, що висуваються.

1.4. Загальне керівництво науковою і науково-технічною діяльністю у Держприкордонслужбі здійснює Голова Державної прикордонної служби України.

1.5. Загальне керівництво науковою і науково-технічною діяльністю у структурних підрозділах Адміністрації та органах Держприкордонслужби здійснюють керівники цих структурних підрозділів (органів).

Структурні підрозділи Адміністрації та органи Держприкордонслужби беруть участь у:

визначенні мети, опрацюванні концепцій розвитку та основних напрямів виконання наукових досліджень за розділами прикордоннології, інтегрованого управління кордонами, прикордонної проблематики суспільних і технічних наук в інтересах підпорядкованих структур;

поданні пропозицій до річних та перспективних планів наукової і науково-технічної діяльності;

в опрацюванні наукових робіт з актуальних питань теорії та практики охорони державного кордону;

організації опрацювання пропозицій щодо проектів програм розвитку озброєння і військової (спеціальної) техніки, тактико-економічних обґрунтувань розділів програм озброєння;

організації опрацювання оперативно-тактичних вимог і розробленні технічних завдань на створення нових і модернізацію діючих зразків озброєння і військової (спеціальної) техніки для підпорядкованих структур;

організації проведення досліджень під час виконання завдань оперативно-службової діяльності;

організації узагальнення результатів випробувань зразків нової техніки;

розгляді результатів досліджень, наукових праць, підручників, рефератів, статей, тем і планів наукових дисертацій;

рецензуванні проектів, інструкцій, порадників, наукових, навчальних, навчально-методичних праць з питань оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби;

аналізі, узагальненні й поширенні передового досвіду прикордонної служби, навчанні та вихованні особового складу;

контролі звітності про результати наукової і науково-технічної діяльності та впровадженні результатів досліджень у практику оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби, у розвиток озброєння і військової (спеціальної) техніки;

організації, підготовці та проведенні наукових конференцій і нарад;

керівництві винахідницькою і раціоналізаторською роботою підпорядкованих структур.

1.6. Органом з координації наукової і науково-технічної діяльності у Держприкордонслужбі є рада з координації наукових досліджень у Державній прикордонній службі України.

1.7. Наукова і науково-технічна діяльність здійснюється за науковими програмами, науковими напрямками, науковими проблемами та науковими завданнями, які визначаються перспективою, практикою і потребами забезпечення охорони державного кордону та регулюються відповідними нормативно-правовими та розпорядчими актами Адміністрації Держприкордонслужби.

1.8. Основні терміни та скорочення

1.8.1. Пошукові наукові дослідження – теоретичні дослідження, пов'язані з поглибленням знань із визначеної проблеми і (або) створенням підґрунтя для проведення прикладних досліджень.

1.8.2. Науково-дослідна робота – робота, яка виконується з метою пошуку перспективних принципів та шляхів створення нової чи модернізації виготовленої продукції, одержання наукового результату – нового знання, одержаного в процесі наукових досліджень та зафіксованого на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття тощо.

1.8.3. Науково-технічна робота – дослідження з метою одержання науково-прикладного результату – це нове конструктивне чи технологічне рішення, експериментальний зразок, закінчене випробування, розробка, яка впроваджена або може бути впроваджена у суспільну практику. Науково-прикладний результат може бути у формі звіту, ескізного проекту, конструкторської або технологічної документації на науково-технічну продукцію, натурального зразка тощо.

1.8.4. Дослідно-конструкторська робота – робота зі створення конструкторської та технологічної документації, виготовлення та випробування дослідного або головного зразка продукції.

1.8.5. Дослідно-технологічна робота – робота зі створення нових технологічних процесів.

1.8.6. Проектно-конструкторська робота – процес зі створення нових або удосконалення діючих конструкцій виробів згідно з вимогами замовника-споживача. Це розроблення аванпроектів, ескізно-технічне проектування, випуск робочої конструкторської документації, виготовлення й випробування експериментальних зразків.

1.8.7. Розроблення – діяльність, спрямована на створення або удосконалення способів і засобів здійснення процесів в конкретній ділянці практичної діяльності, зокрема, на створення нової продукції і технологій. Розроблення нової продукції, технологій складається з проведення дослідно-конструкторських (при створенні продукції) і дослідно-технологічних робіт (при створенні матеріалів, речовин, технологій).

1.8.8. Винахідницька і раціоналізаторська робота – науково-дослідна діяльність зі створення або удосконалення технологічних (технічних) рішень, а також раціоналізаторських пропозицій, що відповідають умовам патентоспроможності.

1.8.9. Ініціативна науково-дослідна (дослідно-конструкторська) робота – робота, яка виконується за ініціативою виконавця.

1.8.10. Наукове супроводження – пошукові та прикладні наукові дослідження, спрямовані на впровадження результатів наукової роботи.

1.8.11. Виконавці науково-дослідних (дослідно-конструкторських) робіт – вчені, які беруть участь у фундаментальних та (або) прикладних наукових дослідженнях й отримують наукові та (або) науково-технічні результати.

1.8.12. Система науково-дослідних установ – це цілісне утворення взаємопов'язаних і взаємозалежних суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності, які діють за єдиним планом.

1.8.13. Академія – Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.

1.8.14. НДІ – Науково-дослідний інститут Державної прикордонної служби України.

1.8.15. ОіВ(С)Т – озброєння і військова (спеціальна) техніка.

1.8.16. НіНТД – наукова і науково-технічна діяльність.

1.8.17. НДР – науково-дослідна робота.

1.8.18. ДКР – дослідно-конструкторська робота.

1.8.19. НТП – науково-технічна продукція.

1.8.20. ТЗ – технічне завдання.

1.8.21. ВР – вчена рада.

1.8.22. Рада – рада з координації наукових досліджень у Державній прикордонній службі України.

Інші терміни, що вживаються у цьому Положенні, застосовуються у значеннях, передбачених Законом України “Про наукову і науково-технічну діяльність”.

II. МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ФОРМИ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Метою НіНТД у Держприкордонслужбі є наукове забезпечення реалізації функцій Держприкордонслужби.

2.2. Основними завданнями НіНТД у Держприкордонслужбі є:

проведення наукових досліджень з проблем інтегрованого управління кордонами, розроблення методологічних і науково-практичних основ прикордоннології, моніторингу та дослідження стану прикордонної безпеки, договірно-правового оформлення державного кордону, запровадження новітніх інформаційних технологій та інформаційно-телекомунікаційних систем управління, розвитку інженерно-технічної інфраструктури;

удосконалення форм і способів охорони державного кордону органами та підрозділами охорони державного кордону;

дослідження проблем всебічного забезпечення діяльності Держприкордонслужби;

вироблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення способів оперативно-службового застосування сил та засобів прикордонного відомства України, якості підготовки спеціалістів-прикордонників;

дослідження проблем управління персоналом, психологічного забезпечення його професійної діяльності, удосконалення підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації для прикордонного відомства в галузях військових, педагогічних, психологічних, технічних наук та державного управління;

участь у науково-технічних програмах розвитку й удосконалення національної безпеки держави;

підготовка і проведення наукових конференцій та узагальнення їх результатів;

підготовка й видання монографій, підручників та навчальних посібників для прикордонного відомства;

робота над винаходами та раціоналізаторськими пропозиціями.

2.3. Основними формами НіНТД у Держприкордонслужбі є:

проведення досліджень на навчаннях та інших заходах оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби;

узагальнення і розповсюдження передового досвіду оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби;

розроблення наукових праць (монографій, енциклопедій і словників, посібників, порадників, дисертацій, статей, доповідей, звітів про результати досліджень, рецензій, відгуків, висновків тощо);

підготовка рецензій;

організація, проведення та участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, методичних нарадах тощо;

випробування нових (модернізованих) зразків (комплексів, систем) ОіВ(С)Т;

підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів у Держприкордонслужбі;

наукова робота курсантів (слухачів) під керівництвом науково-педагогічних (наукових) працівників;

співробітництво з науковими установами інших держав щодо спільного опрацювання наукових праць.

2.4. Проведення досліджень на навчаннях та інших заходах оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби полягає у перевірці практикою та впровадженні отриманих наукових і науково-прикладних результатів з питань теорії охорони кордону, організаційної структури Держприкордонслужби, форм і способів оперативно-службової діяльності, перевірки відповідності характеристик зразків (комплексів, систем) ОіВ(С)Т оперативно-тактичним та тактико-технічним вимогам, виявлення проблемних питань теорії і практики охорони державного кордону, пошук і обґрунтування шляхів їх вирішення.

2.5. Узагальнення і розповсюдження передового досвіду оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби полягає у розкритті сутності і змісту умов та чинників, які визначають ефективність діяльності

Держприкордонслужби у повсякденних умовах та в особливий період, на впровадження найбільш досконалих науково обґрунтованих форм і методів роботи усіх управлінських ланок, на обґрунтування заходів щодо удосконалення форм і способів застосування ОіВ(С)Т, всебічного забезпечення операцій тощо.

2.6. Розроблення наукових праць полягає в узагальненні, систематизації та розповсюдженні отриманих наукових і науково-технічних результатів з питань розвитку прикордоннології, розширенні світогляду та підвищенні кваліфікації особового складу, вчених та наукових працівників Держприкордонслужби.

Підготовка рецензій проводиться з метою всебічної оцінки НДР (ДКР), наукових праць, монографій, посібників, статей тощо; полягає у наданні всебічної оцінки науковій праці, визначенні її науково-пізнавальної значущості, шляхів подальших наукових пошуків.

Організація, проведення та участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, методичних нарадах тощо спрямовується на колективне обговорення вченими проблем наукової теорії практики, отриманих наукових та науково-технічних результатів, обмін досвідом організації НіНТД тощо.

2.7. Випробування нових (модернізованих) зразків (комплексів, систем) ОіВ(С)Т спрямовуються на визначення в умовах, максимально наближених до бойових, рівня відповідності бойових та інших характеристик створених зразків (комплексів, систем) оперативного-тактичного та тактико-технічного вимогам; виявлення можливих конструкційних та інших недоліків і визначення заходів щодо їх усунення; розроблення рекомендацій щодо застосування створених (модернізованих) зразків (комплексів, систем).

2.8. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів у Держприкордонслужбі спрямовується на постійне поновлення інтелектуального потенціалу, формування та розвитку НДІ і Академії, забезпечення розвитку наукового потенціалу Держприкордонслужби.

Наукова робота курсантів (слухачів) і студентів під керівництвом науково-педагогічних (наукових) працівників спрямовується на підвищення методологічної підготовки, розвиток наукового мислення, набуття навичок дослідницької, винахідницької та раціоналізаторської роботи курсантів (слухачів) і студентів, виявлення обдарованих молодих науковців та залучення їх до активної науково-дослідної діяльності.

Співробітництво з науковими установами інших держав щодо спільного опрацювання наукових праць – полягає у проведенні НДР на навчаннях і в оперативно-службовій діяльності та інших заходах, обміні досвідом організації та результатами проведення досліджень і науковою інформацією, взаємній участі у наукових конференціях і нарадах та проведенні науково-методичних консультацій.

ІІІ. ПЛАНУВАННЯ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

3.1. У Держприкордонслужбі розробляються такі плани наукової і науково-технічної діяльності:

річний план НіНТД Держприкордонслужби на наступний рік – розробляється до 1 листопада поточного року і затверджується Головою Державної прикордонної служби;

річний план НіНТД НДІ на наступний рік – розробляється до 5 грудня поточного року і затверджується начальником НДІ;

річний план НіНТД Академії на наступний рік – розробляється до 5 грудня поточного року і затверджується ректором Академії.

3.2. Заходи НіНТД, які планується проводити силами структурних підрозділів Адміністрації, регіональних управлінь, органів Держприкордонслужби за рішенням їхніх керівників, включаються до поточних та перспективних планів роботи цих органів (підрозділів).

3.3. Пропозиції до річного плану НіНТД Держприкордонслужби після розгляду НДІ вносяться до проекту плану НіНТД Держприкордонслужби і подаються на затвердження Голові Державної прикордонної служби. Пропозиції щодо НДР (ДКР) подаються у формі заявки на виконання НДР (ДКР) (додаток 1). Термін подання пропозицій до річного плану НіНТД Держприкордонслужби – до 1 жовтня.

3.4. Заявка на виконання НДР (ДКР) оформлюється на основі ТЗ на проведення НДР (ДКР).

3.5. Річний план НіНТД Держприкордонслужби (додаток 2) складається на підставі затверджених Головою Державної прикордонної служби пропозицій.

3.6. Річні плани НіНТД НДІ, Академії (додаток 2) складаються на підставі затвердженого Головою Державної прикордонної служби річного плану НіНТД Держприкордонслужби.

3.7. Основними критеріями для прийняття Радою рішення про включення НДР (ДКР) до річного плану НіНТД Держприкордонслужби є:

актуальність НДР (ДКР);

наукова новизна НДР (ДКР);

практичне призначення отриманих у НДР (ДКР) результатів;

відповідність термінів виконання НДР (ДКР) фактичному обсягу робіт;

наявність у виконавця НДР (ДКР) необхідного науково-технічного потенціалу для його проведення.

3.8. Перспективне планування НіНТД у Держприкордонслужбі, НДІ та Академії здійснюється в контексті вимог керівних документів, що визначають перспективи розвитку Держприкордонслужби.

3.9. План НіНТД повинен передбачати виконання НДР (ДКР), підготовку та опрацювання наукових праць, навчальних посібників, конспектів лекцій, проведення наукових конференцій і семінарів керівного складу Держприкордонслужби.

3.10. Для впорядкування обліку та організації контролю за виконанням кожній НДР (ДКР), яка включена до річного плану НіНТД, надається номер й умовне найменування (шифр), де перша цифра номера відповідає грифу секретності (грифу обмеження доступу) заданої роботи:

0 – таємно;

1 – для службового користування;

2 – нетаємно;

друга і третя цифри позначають рік початку роботи.

Після дефісу цифри позначають порядковий номер теми в плані НіНТД.

До номера додаються літери: «А» – замовник Адміністрація Держприкордонслужби, «І» – ініціативна.

Шифр теми – це ключове слово, яке вказує на напрям дослідження.

Номер і шифр теми зберігаються до закінчення роботи та реалізації її результатів. У разі виключення наукової роботи з плану її номер і шифр іншим науковим роботам не надається.

3.11. Внесення змін (уточнень) до планів НіНТД здійснюється:

до річного плану НіНТД Держприкордонслужби – рішенням Голови Державної прикордонної служби на основі подання Ради;

до річного плану НіНТД НДІ – рішенням начальника НДІ на основі подання вченої ради НДІ;

до річного плану НіНТД Академії – рішенням ректора Академії на основі подання заступника ректора з наукової роботи;

до місячних планів структурних підрозділів Адміністрації, регіональних управлінь, органів Держприкордонслужби – рішенням їх керівника.

ІV. РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ЗАВДАННЯ НА ПРОВЕДЕННЯ НДР (ДКР)

4.1. Розроблення, викладення та оформлення ТЗ на проведення НДР (ДКР)

4.1.1. Конкретний зміст ТЗ, порядок його розроблення та затвердження визначає замовник згідно з цим Положенням, а в разі ініціативного розроблення – виконавець. Під час розроблення ТЗ замовник визначає вихідні вимоги у формі головних завдань, показників та характеристик, яким повинні відповідати результати НДР (ДКР).

4.1.2. ТЗ розробляють на основі наукового прогнозування та перспектив подальшого розвитку відповідного напрямку, результатів виконання попередніх досліджень і експериментальних робіт, аналізу патентної, науково-технічної документації, інформаційних матеріалів щодо новітніх досягнень вітчизняної та зарубіжної науки і техніки, а також досвіду попереднього розроблення та експлуатації аналогічної продукції.

4.1.3. ТЗ на НДР (ДКР) (додаток 3) розробляють згідно з ДСТУ 3973-2000.

4.1.4. ТЗ на НДР (ДКР) повинно містити такі розділи:
підстава для виконання НДР (ДКР);
мета і призначення НДР (ДКР);
вихідні дані для проведення НДР (ДКР);
виконавці НДР (ДКР);
вимоги до виконання НДР (ДКР);
етапи НДР (ДКР) і терміни їх виконання;
очікувані результати та порядок реалізації НДР (ДКР);
матеріали, які подають під час закінчення НДР (ДКР) (її етапів);
порядок приймання НДР (ДКР) (її етапів);
вимоги до розроблення документації;
вимоги щодо технічного захисту інформації з обмеженим доступом (за необхідності);
додатки.

Залежно від специфіки НДР (ДКР) дозволено уточнювати зміст розділів, об'єднувати окремі розділи, вводити нові.

4.1.5. У розділі «Підстави для виконання роботи» наводять повну назву документа, на підставі якого проводять НДР (ДКР), його номер, дату затвердження та терміни початку і закінчення НДР (ДКР).

4.1.6. У розділі «Мета і призначення НДР (ДКР)» наводять коротку характеристику та оцінку стану проблеми, що її вирішують, визначають головну мету і задачі роботи, її актуальність та дають обґрунтування необхідності виконання НДР (ДКР), зазначають об'єкт, предмет НДР (ДКР). Під час проведення НДР (ДКР), що базується на результатах фундаментальних або пошукових досліджень, зазначають, на основі яких досліджень виконують цю роботу.

4.1.7. У розділі «Вихідні дані для проведення НДР (ДКР)» зазначають, що НДР (ДКР) проводять уперше або вона є продовженням попередніх робіт та наводять перелік документів, які необхідно використовувати під час проведення НДР (ДКР).

Перелік може містити звіти про попередні НДР (ДКР), стандарти та нормативні документи України, національні стандарти інших країн, міжнародні стандарти, нормативну і технічну документацію ліцензіара (щодо проведення робіт, які ліцензуються), науково-технічну літературу, довідники тощо.

4.1.8. У розділі «Виконавці НДР (ДКР)» наводять дані про виконавця і співвиконавців НДР (ДКР), а також, за наявності, номер і дату затвердження документа, який визначає учасників НДР (ДКР).

4.1.9. У розділі «Вимоги до виконання НДР (ДКР)» наводять основні технічні вимоги, що їх ставлять до НДР (ДКР); якісні і кількісні показники, які мають бути досягнуті у процесі виконання НДР (ДКР), вимоги до способів оброблювання первинних матеріалів; обґрунтовують необхідність створення макетів, моделей або експериментальних зразків майбутніх виробів, які потрібні для виконання досліджень.

Окремі вимоги (величини), які не можуть бути визначені під час розроблення ТЗ, записують у такій редакції: «Остаточні вимоги (величини) ...уточнюються у процесі роботи і узгоджують з ... на етапі ...».

4.1.10. У розділі «Етапи НДР (ДКР) і терміни їх виконання» визначають необхідні етапи виконання НДР (ДКР), склад робіт за кожним етапом та форму подання результатів, терміни їх виконання і виконавців.

4.1.11. У розділі «Очікувані результати та порядок реалізації НДР (ДКР)» наводять передбачувані способи реалізації результатів НДР (ДКР), рекомендації щодо застосування і впровадження результатів НДР (ДКР) та обґрунтування їхньої ефективності.

4.1.12. У розділі «Матеріали, які подають під час закінчення НДР (ДКР) та її етапів» наводять перелік документів, що їх подають до приймання, а також перелік структурних підрозділів, з якими слід узгодити звітні документи, визначають кількість макетів виробу або експериментальних зразків, що їх подають до приймання, якщо в процесі НДР (ДКР) передбачено їх виготовлення.

4.1.13. У розділі «Порядок приймання НДР (ДКР) та її етапів» обґрунтовують необхідність і визначають порядок приймання етапів та НДР (ДКР) загалом.

4.1.14. У розділі «Вимоги до розроблюваної документації» наводять конкретний склад звітної документації та інших технічних і організаційно-методичних документів (наукові висновки, моделі, методики, програми, технологічні регламенти, розрахунки, положення, інструкції), які розробляють на етапах НДР (ДКР) та загалом. Крім того, визначають спосіб виконання документації (машинопис, фотокопії, світлокопії тощо), кількість комплектів документації, яка повинна бути оформлена виконавцем НДР (ДКР) по закінченні етапів і роботи загалом, а також організації (підприємства), яким її надсилають.

4.1.15. У розділі «Вимоги до технічного захисту інформації з обмеженим доступом» наводять перелік відомостей, що підлягають охороні, методи і засоби їх захисту, вимоги до заходів технічного захисту інформації під час проведення досліджень згідно з ДСТУ 3396.0-96.

4.1.16. У разі залучення до виконання НДР (ДКР) співвиконавців виконавець НДР (ДКР) затверджує ТЗ на складові частини не пізніше як за 10 діб до початку виконання робіт.

4.1.17. У «Додатках», за необхідності, додають: розрахунки, довідкові та інші технічні матеріали і документи, що їх передають разом із ТЗ.

4.2. Підписання, погодження та затвердження ТЗ на НДР (ДКР)

4.2.1. ТЗ на НДР (ДКР) підписують замовник та виконавець, а на складові частини – виконавець та співвиконавці НДР (ДКР) (додаток 3).

4.2.2. ТЗ на НДР (ДКР) оформляють під грифом ПОГОДЖЕНО та ЗАТВЕРДЖЕНО і підписують:

замовник – на титульному аркуші в правому верхньому кутку вище назви НДР (ДКР);

керівник виконавця НДР (ДКР) – на титульному аркуші в лівому нижньому кутку;

керівник співвиконавця НДР (ДКР) (за вимогою виконавця) – на останньому аркуші.

4.2.3. Кількість установ, що підписують та погоджують ТЗ, може змінюватися залежно від специфіки НДР (ДКР).

4.2.4. Термін підписання, погодження і затвердження ТЗ загалом не повинен перевищувати одного місяця, а ТЗ на складову частину – 10 днів.

4.2.5. Розбіжності, що виникають під час погодження та затвердження ТЗ, вирішують замовник і виконавець на погоджувальних нарадах.

4.3. Внесення змін, облік та зберігання ТЗ

4.3.1. Зміни до ТЗ вносять у випадках:

уточнення замовником раніше затверджених ТЗ;

уточнення науковим керівником роботи вимог до НДР (ДКР) за результатами роботи, проведеної на етапах.

4.3.2. Зміни у затвержене ТЗ вносять доповненням, яке погоджують і затверджують у тому ж порядку, що й основний документ.

4.3.3. Доповнення складаються із вступної частини, де пояснюють причину його складання, розділів, які змінюють чи замінюють, наводять номери і зміст пунктів, які змінюють чи замінюють, та нових пунктів або номери і зміст скасованих пунктів.

4.3.4. Після видання доповнення на титульному аркуші ТЗ нижче рядка «Номер реєстрації, шифр і назва теми НДР (ДКР)» роблять позначення «Діє з доповненням № _____».

4.3.5. Терміни виконання робіт за етапами в разі зміни ТЗ переглядають тільки в тому разі, коли зміни призводять до перероблення вже виконаної частини робіт або до змінення обсягу робіт.

4.3.6. Облік ТЗ, у яких містяться відомості, що становлять державну таємницю, виконують згідно з вимогами чинного законодавства щодо збереження державної таємниці.

4.3.7. Оригінал затвердженого ТЗ та документи до них (технічні, тактико-технічні вимоги) на виконання НДР (ДКР) та розробку технічних проектів зберігають у замовника, а другий примірник – у виконавця протягом 2 років, після чого передаються в архів, де зберігаються постійно.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, КОНТРОЛЬ І ЗВІТНІСТЬ

5.1. Організація НДР (ДКР)

5.1.1. НДР (ДКР) виконують відповідно до ТЗ або ТЗ на її складову частину з урахуванням вимог галузевих стандартів і чинних нормативних документів до виду продукції.

5.1.2. Документацію з організації і звітності НДР (ДКР) розробляють відповідно до ДСТУ 3008-95.

5.1.3. Під час виконання НДР (ДКР), за необхідності, проводять патентні дослідження відповідно до вимог ДСТУ 3575-97, вивчення й аналіз вітчизняних та закордонних технічних рішень, які захищені патентами, що є важливою умовою забезпечення якості досліджень та високого науково-технічного рівня результатів виконання НДР (ДКР).

5.1.4. Попередні патентні дослідження проводять з метою аналізу властивостей об'єкта НДР (ДКР), які відповідають вимогам правової охорони об'єктів інтелектуальної власності.

5.1.5. З метою забезпечення вчасного виконання НДР (ДКР) і складання звітної документації виконавець (співвиконавці) розробляє план робіт (календарний план), у якому визначає зміст, послідовність і терміни виконання НДР (ДКР). Затверджений план спільних робіт є обов'язковим до виконання учасниками НДР (ДКР).

5.1.6. З метою підтвердження результатів теоретичних досліджень у процесі виконання НДР (ДКР), за необхідності, створюють макети, моделі або експериментальні зразки майбутніх виробів. Необхідність їх розроблення та випробувань, кількість примірників, склад та перелік документації, яку розробляють для них, визначають у ТЗ на виконання НДР (ДКР).

5.1.7. Випробування макетів виробів або експериментальних зразків проводять за програмою і методикою випробувань, які розробляє або визначає виходячи з наявності типових програм і методик випробувань виконавець. Необхідність участі представника замовника у випробуваннях визначають у ТЗ.

5.1.8. Під час проведення випробувань повинні виконуватися вимоги нормативних документів з метрології щодо засобів вимірювальної техніки. Випробувальне обладнання повинно бути атестоване в установленому порядку. За результатами випробувань складається акт або протокол, форму яких визначає виконавець.

5.1.9. Після отримання від замовника ТЗ на НДР (ДКР) виконавцем оцінюється зміст вимог до виконання НДР (ДКР), зміст етапів, визначається структура виконання роботи, потрібна науково-експериментальна та науково-методична база, обґрунтовується необхідність її вдосконалення або розроблення.

5.2. Проведення НДР (ДКР)

5.2.1. Проведення НДР (ДКР) здійснюють за етапами (додаток 4). Кожен етап повинен вирішувати певні завдання, потрібні для успішного виконання НДР (ДКР), проведення наступного етапу, уточнення змісту і напряму НДР (ДКР).

5.2.2. Залежно від виду і складності НДР (ДКР), ступеня попереднього її опрацювання, за погодженням між замовником і виконавцем НДР (ДКР) дозволено вилучення або доповнення окремих етапів роботи, поділ або суміщення етапів, а також уточнення складу робіт.

5.2.3. Конкретний зміст етапів, їх приймання, склад звітної документації за результатами кожного етапу робіт визначають у ТЗ на НДР (ДКР) або ТЗ на її складові частини. Якщо одержано позитивні результати НДР, які

обґрунтовують можливість створення виробу, то для скорочення термінів розроблення можливо починати ДКР до закінчення НДР. У таких випадках ТЗ на ДКР розробляють з урахуванням основних висновків, що вже одержані під час виконання НДР.

5.2.4. Зміст робіт за етапом «Вибір напрямку досліджень».

5.2.4.1. Метою етапу є систематизація інформації щодо теми НДР (ДКР), її аналіз, виявлення та вибір на цій основі напрямку досліджень.

5.2.4.2. Визначення оптимального варіанту напрямку дослідження здійснюють на основі аналізу стану проблеми і порівняльного оцінювання варіантів можливих рішень з урахуванням патентних та прогнозних досліджень, які виконувалися з аналогічних проблем.

5.2.5. Зміст робіт на етапі «Теоретичні та експериментальні дослідження».

5.2.5.1. Цей етап є основною частиною НДР (ДКР) і проводиться з метою одержання необхідних та достатніх теоретичних і експериментальних результатів досліджень для виконання поставлених у ТЗ завдань.

5.2.5.2. Крім перелічених у додатку 4 робіт, залежно від цільового призначення НДР (ДКР), на цьому етапі виконують такі роботи:

математичне і програмне моделювання, аналіз результатів теоретичних досліджень та визначення можливості їх використання для розв'язання практичних задач під час проведення експериментів;

аналіз та порівняння результатів випробувань з даними теоретичних досліджень, удосконалення розроблюваних схем, компоновок, макетів, моделей і експериментальних зразків майбутніх виробів відповідно до результатів досліджень та, за необхідності, виконання додаткових досліджень і випробувань;

вибір найбільш прогресивних компоновок, оптимальних схемних, конструкторських і технологічних рішень;

приймання складових частин НДР (ДКР) (за наявності);

складання і оформлення звітної документації за етапом;

розглядання результатів та приймання етапу НДР (ДКР).

5.2.5.3. Макети, моделі або експериментальні зразки майбутніх виробів виготовляють за документами, які розробляють під час проведення НДР (ДКР).

5.2.5.4. На цьому етапі визначають основні наукові результати, показники та технічні характеристики майбутнього виробу, що підлягають залученню до ТЗ на проведення ДКР, перспективи одержання і використання результатів НДР (ДКР).

5.2.6. Зміст робіт на етапі «Узагальнення і оцінювання результатів досліджень, складання звітної документації».

5.2.6.1. Метою етапу є узагальнення і всебічний аналіз повноти виконання поставлених перед НДР (ДКР) завдань.

5.2.6.2. У процесі виконання етапу додатково до перелічених у додатку 5 проводять такі роботи:

оцінювання досягнутого рівня НДР (ДКР) порівняно з вимогами ТЗ;

розроблення рекомендацій щодо використання нових закономірностей, явищ, властивостей, принципів, теорій, моделей, створення нової апаратури, спеціального обладнання, матеріалів і технологічних процесів, а також поліпшення тих, що існують;

складання, за потреби, тематичних карток щодо розроблення нових матеріалів та комплектувальних виробів.

5.2.6.3. До звіту про виконання НДР (ДКР) (додаток 5) належать комплекти документів з висновками за результатами теоретичних, патентних, маркетингових та експериментальних досліджень, які оформляють відповідно до чинних стандартів, а також проміжні звіти за попередніми етапами та заключний (підсумковий) звіт, який складають на останньому етапі НДР (ДКР).

5.2.6.4. Складання та оформлення звітів, викладення розділів, оформлення додатків до звітів виконують відповідно до вимог ДСТУ 3008-95.

Звіт про патентні дослідження, якщо вони проводилися, додають до комплекту звітних документів.

5.2.6.5. Під час складання звітів слід керуватися державними стандартами України на терміни та визначення з певних галузей науки і техніки.

5.2.6.6. На титульному аркуші звіту про виконання НДР (ДКР) виконавець проставляє індекс універсального десятикового класифікатора (УДК).

5.2.6.7. Проміжний та заключний звіти розглядають на засіданні ВР (засіданні кафедри) виконавця.

5.2.6.8. ВР визначає відповідність проведених досліджень і результатів роботи вимогам ТЗ, оцінює науково-технічний рівень роботи та дає оцінку НДР (ДКР) загалом.

5.2.6.9. Рекомендації ВР щодо ухвали попереднього етапу робіт, ураховують у роботі на наступному етапі НДР (ДКР). Проміжний звіт у цьому разі не коригують.

5.2.6.10. Після розгляду ВР звіту про виконання НДР (ДКР) його разом із рішенням ВР подають на затвердження замовнику.

5.2.7. Зміст робіт на етапі «Приймання НДР (ДКР)».

5.2.7.1. Щодо готовності НДР (ДКР) до приймання виконавець повідомляє замовника та заінтересованих осіб письмово. До листа додають пропозиції виконавця НДР (ДКР) щодо складу приймальної комісії.

5.2.7.2. Склад приймальної комісії і терміни її роботи замовник НДР (ДКР) визначає в місячний термін після одержання повідомлення про готовність НДР (ДКР) до приймання, про що повідомляє виконавця НДР (ДКР) письмово не пізніше як за 10 діб до початку роботи комісії.

Головою приймальної комісії НДР (ДКР) призначають замовника (представника замовника).

5.2.7.3. Метою приймання НДР (ДКР) є всебічна перевірка результатів виконання робіт і встановлення їх відповідності вимогам ТЗ.

Під час приймання НДР (ДКР) комісія, за потреби, встановлює терміни коригування звітної документації і оцінює обґрунтованість рекомендацій щодо реалізації та застосування результатів НДР (ДКР).

5.2.7.4. До приймання НДР (ДКР) виконавець подає:
 програму приймання НДР (ДКР) (у разі необхідності);
 затверджене ТЗ на НДР (ДКР) та її складові частини;
 звіт про виконання НДР (ДКР), у тому числі рішення ВР за результатами його розглядання;
 акти приймання складових частин НДР (ДКР) (за наявності);
 макети, моделі або експериментальні зразки майбутнього виробу, програми випробувань, протоколи і акти випробувань;
 перелік винаходів і патентоспроможних рішень, на які оформлено заявки та отримано патенти;
 пропозиції щодо реалізації результатів НДР (ДКР) із зазначенням галузей та об'єктів, у яких передбачено їх застосування;
 проект ТЗ на ДКР, якщо надалі передбачено її виконання;
 пропозиції щодо розроблення нових матеріалів і використання покупних комплектувальних виробів;
 акт і відомості інвентаризації НТП, спецустаткування та матеріальних цінностей, що залишилися після закінчення НДР (ДКР).

Конкретний склад матеріалів, які подають приймальній комісії, визначають у ТЗ або в програмі приймання НДР (ДКР).

5.2.7.5. Під час приймання НДР (ДКР) розглядають і перевіряють результати виконаних робіт на відповідність вимогам ТЗ, проводять аналіз прийнятих рішень, а, за потреби, результати досліджень підтверджують проведенням випробувань експериментальних зразків виробу.

5.2.7.6. Приймання складової частини НДР (ДКР) і затвердження акта приймання здійснює виконавець НДР (ДКР). Участь свого представника у прийманні складових частин НДР (ДКР) визначає замовник.

5.2.7.7. За результатами роботи комісія складає акт приймання НДР (ДКР) (додаток 6).

Акт приймання НДР (ДКР) затверджує її замовник. НДР (ДКР) вважають завершеною у день затвердження акта її приймання.

5.3. Контроль за здійсненням НіНТД

5.3.1. Контроль за НіНТД для перевірки якості та своєчасності виконання запланованих досліджень і заходів, узагальнення та поширення позитивного досвіду, виявлення та усунення недоліків, а також надання потрібної допомоги здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

5.3.2. Результативність НіНТД визначається практичною цінністю та реалізацією наукових рекомендацій, реальним внеском у підвищення ефективності оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби, поліпшенням навчального процесу Академії та підвищенням якості виконання НДР (ДКР).

Одночасно оцінюються характеристики стану та розвитку наукового потенціалу (чисельність працівників та рівень їх кваліфікації, досконалість організаційно-штатної структури, ефективність системи підготовки наукових кадрів, рівень науково-методичного апарату досліджень, лабораторно-експериментальна та обчислювальна бази), рівень організації наукової діяльності (планування, контроль, розподіл ресурсів та наукових сил, виконання планів та завдань).

5.4. Звітність про результати НіНТД

5.4.1. Звіти про результати виконання річних планів НіНТД подаються до Адміністрації Держприкордонслужби до 15 січня (додаток 7).

Розглянувши і опрацювавши звіти про результати виконання річних планів НіНТД, НДІ готує узагальнений звіт про виконання плану НіНТД Держприкордонслужби і подає на затвердження Голові Державної прикордонної служби до 25 січня.

5.4.2. Формами звітів про результати НДР (ДКР) є:

винаходи і розробки;

наукові звіти про виконання НДР (ДКР), проектно-конструкторських і технологічних розробок;

акти випробування нових (модернізованих) зразків ОіВ(С)Т;

ескізні та технічні проекти, конструкторсько-технологічна документація;

звіти про дослідження на навчаннях та інших заходах оперативно-службової діяльності Держприкордонслужби;

звіти про патентні дослідження і патенти, які оформлені під час виконання НДР (ДКР);

монографії, дисертації, порадики, підручники, посібники, статутні документи, державні і відомчі стандарти, матеріали наукових конференцій, семінарів, нарад, наукові статті та доповіді, матеріали наукової та науково-технічної експертизи;

методичні матеріали, математичні моделі, алгоритми, програми, інформаційні та розрахункові задачі (комплекси задач), інше спеціальне математичне програмне забезпечення;

нові та модернізовані зразки ОіВ(С)Т техніки та їх окремі елементи;

результати інших робіт, пов'язаних з одержанням нових наукових і науково-прикладних результатів та впровадженням їх у практику Держприкордонслужби.

5.5. Реалізація результатів НДР (ДКР)

5.5.1. Реалізацію результатів НДР (ДКР) здійснюють залежно від НТП згідно з актом приймання з урахуванням рекомендацій приймальної комісії такими способами:

виданням техніко-економічного обґрунтування щодо створення нової науково-технічної продукції, розробленням ТЗ на ДКР і укладанням ТЗ на її виконання;

продовженням досліджень шляхом виконання нових НДР (ДКР), коли в ході виконання НДР (ДКР) визначилися нові наукові проблеми, які потребують окремого розв'язання з огляду на поставлені завдання;

використанням результатів досліджень для вдосконалення і модернізації продукції, що існує, без проведення ДКР;

погодженням і затвердженням проектів розроблених стандартів та інших нормативних документів (положень, методик, інструкцій тощо);

розробленням програм і методик випробувань нових (модернізованих) зразків продукції;

прийняттям рішень щодо докорінної зміни напрямів окремих науково-дослідних, дослідно-конструкторських чи дослідно-технологічних робіт;

використанням результатів досліджень для розроблення керівних документів щодо практичної діяльності з питань охорони державного кордону;

використанням результатів досліджень для навчального процесу Академії.

5.5.2. Передачу результатів НДР (ДКР) для їх застосування здійснює замовник залежно від її призначення з урахуванням рекомендацій приймальної комісії і додержанням вимог чинних документів щодо прав на інтелектуальну власність.

5.6. Припинення НДР (ДКР)

5.6.1. Виконання НДР (ДКР) припиняють, якщо виявлено недоцільність подальшого проведення робіт через неминучість одержання негативного результату або втрату актуальності. Виконавець НДР (ДКР) у цьому разі подає обґрунтований висновок замовнику.

5.6.2. Підставою для припинення НДР (ДКР) є рішення керівника, який підписав (затвердив) постанову (розпорядження, наказ) стосовно виконання цієї роботи.

VI. ЗАМОВНИКИ І ВИКОНАВЦІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

6.1. Базою для проведення НіНТД у Держприкордонслужбі є система науково-дослідних установ.

6.2. Систему науково-дослідних установ Держприкордонслужби становлять НДІ та Академія.

Відповідно до визначених завдань у НіНТД можуть брати участь окремі структурні підрозділи Адміністрації Держприкордонслужби, тимчасові науково-дослідні колективи, а також воєнно-наукові товариства (на громадських засадах).

6.3. Залежно від характеру участі в організації та проведенні наукових досліджень (замовлення, дослідження, виконання, приймання тощо) їх учасники поділяються на замовників і виконавців.

6.4. Замовниками наукової і науково-технічної продукції у Держприкордонслужбі є Адміністрація та органи Держприкордонслужби, які мають потребу у науковій і науково-технічній продукції для удосконалення діяльності за призначенням.

6.5. Порядок замовлення науково-технічної продукції, організації та

проведення НДР (ДКР) здійснюється відповідно до діючої системи державних та відомчих стандартів України, нормативно-правових та розпорядчих актів Адміністрації Держприкордонслужби. Цей порядок не поширюється на НДР (ДКР), які виконуються у системі розроблення і постачання ОіВ(С)Т.

6.6. На замовника покладаються:

ініціація проведення НДР (ДКР) стосовно визначеної проблеми і подання рекомендованої форми заявки виконання НДР (ДКР) або встановлення власної форми заявки;

надання вихідних даних для розроблення ТЗ на НДР (ДКР);

розроблення спільно з виконавцем ТЗ на НДР (ДКР);

за поданням виконавця НДР (ДКР) розгляд і затвердження ТЗ та присвоєння НДР (ДКР) шифру;

визначення переліку державних стандартів, дотримання яких є обов'язковим під час виконання НДР (ДКР);

визначення переліку відомостей, що підлягають охороні та контроль виконання заходів охорони державної таємниці на всіх етапах проведення наукових досліджень;

забезпечення проведення наукових досліджень (фінансове, матеріальне, інформаційне) у межах завдання;

організація супроводу і контролю за виконанням НДР (ДКР) на всіх її етапах, перевірка наукового рівня та якості НТП;

реалізація (впровадження) НТП, яка є результатом наукових досліджень, відповідно до ДСТУ 3973-2000, надання виконавцю акта про реалізацію (впровадження);

визначення об'єктів інтелектуальної власності та вимог до здійснення заходів щодо їх змісту.

6.7. Для підвищення наукового рівня виконання замовлень Держприкордонслужби іншими науковими установами та підприємствами промисловості замовник може визначати зі складу НДІ і Академії виконання наукового супроводження створення НТП та наукового супроводження розробок (модернізації) ОіВ(С)Т. Завдання, організація і форми здійснення наукового супроводження визначаються замовником і можуть бути оформлені окремим договором (контрактом).

6.8. Для виконання кожної НДР (ДКР) призначаються науковий керівник, виконавець та (у разі необхідності) співвиконавці.

6.9. Науковими керівниками НДР (ДКР) призначаються найбільш досвідчені вчені (наукові працівники), які мають значні наукові результати та нароби за профілем даних НДР (ДКР).

В окремих випадках науковим керівником може бути представник замовника. У такому разі, з метою забезпечення належного науково-методичного рівня досліджень, може призначатися заступник наукового керівника з числа найбільш досвідчених вчених – представників виконавця.

На наукового керівника НДР (ДКР) покладається:

розробка загального задуму досліджень, доведення його до усіх

виконавців і співвиконавців та координація їх спільної діяльності у напрямі його реалізації;

організація своєчасної розробки і постановка співвиконавцями НДР (ДКР) завдань та контроль за їх виконанням;

організація розробки плану робіт або робочої програми виконання НДР (ДКР);

визначення методів досліджень;

здійснення науково-методичного забезпечення досліджень і розроблення (у разі необхідності) математичних моделей і задач;

організація проведення наукових конференцій, семінарів, наукових (науково-технічних) нарад з обговорення отриманих результатів та напрямів і шляхів подальших досліджень;

проведення техніко-економічної оцінки НДР (ДКР);

відповідальність за якість і науково-технічний рівень робіт, терміни виконання НДР (ДКР), дотримання встановленого режиму секретності під час виконання робіт;

особиста участь у наукових дослідженнях з найбільш складних питань НДР (ДКР) і відповідальність за своєчасне завершення досліджень, якість та обґрунтованість отриманих результатів;

здавання НДР (ДКР), реалізація (впровадження у практику) отриманих наукових результатів зі складанням відповідних актів про приймання (реалізацію) із замовником НДР (ДКР) (разом з виконавцем).

6.10. Виконавцями і співвиконавцями НДР (ДКР) можуть бути структурні підрозділи Адміністрації Держприкордонслужби, НДІ, Академія.

Виконавець відповідає за якість і своєчасність виконання НДР (ДКР) загалом, співвиконавці – за відповідну складову частину НДР (ДКР).

Діяльність співвиконавців в рамках НДР (ДКР) спрямовується і координується виконавцем.

На виконавця покладається:

розробка та затвердження завдань на проведення досліджень співвиконавцями;

узгодження завдань досліджень (тактико-технічного, технічного, оперативного), форм і способів їх виконання;

узгодження або розроблення методичного апарату досліджень;

підготовка і проведення наукових семінарів, нарад, засідань з обговоренням напрямів і шляхів досліджень, отриманих результатів, їх відповідності поставленим завданням;

розподіл фінансових ресурсів, матеріально-технічних та інших засобів, які виділяються для виконання НДР (ДКР);

узгодження звітних матеріалів згідно з ТЗ, планом робіт або робочою програмою виконання НДР (ДКР) та іншими документами;

розподіл функцій і завдань співвиконавців НДР (ДКР) під час звітування НДР (ДКР) та впровадження отриманих результатів.

6.11. Виконавець НДР (ДКР) виконує такі роботи:
 подає заявку на виконання ініціативної НДР (ДКР);
 за дорученням і на підставі вихідних вимог замовника розробляє ТЗ на НДР (ДКР), узгоджує ТЗ із заінтересованими особами і подає на затвердження замовнику;
 разом із співвиконавцями визначає зміст ТЗ на складові частини на НДР (ДКР) і виконує щодо них функції замовника;
 складає і затверджує план виконання спільних робіт із співвиконавцями;
 координує роботу співвиконавців НДР (ДКР);
 виконує НДР (ДКР) відповідно до завдань і термінів, що встановлені ТЗ;
 виконує необхідний аналіз науково-технічної та нормативної документації стосовно теми НДР (ДКР) і розглядає можливі напрями досліджень;
 визначає методи досліджень;
 виконує теоретичні дослідження, розрахунки, математичне моделювання і патентні дослідження;
 створює, за потреби, моделі, макети або експериментальні зразки майбутніх виробів та проводить експериментальні роботи;
 порівнює результати експериментальних робіт з результатами теоретичних досліджень;
 визначає перспективність подальшого проведення досліджень та надає рекомендації щодо застосування результатів НДР (ДКР);
 розробляє, за потреби, інструкцію з технічного захисту інформації з обмеженим доступом;
 оформляє патентний захист можливих об'єктів інтелектуальної власності;
 приймає окремі етапи робіт у співвиконавців та роботу загалом;
 складає звітну документацію;
 відповідає за науковий рівень НДР (ДКР), за надані рекомендації, терміни та якість виконаних робіт;
 подає пропозиції щодо складу приймальної комісії та здає роботу замовнику.

6.12. Співвиконавець НДР (ДКР) виконує належні роботи згідно з підпунктом 6.11 і додатково такі роботи:

за дорученням виконавця розробляє та подає йому на затвердження ТЗ на складову частину НДР (ДКР);
 проводить роботу відповідно до затвердженого виконавцем ТЗ;
 звітує перед виконавцем згідно з умовами ТЗ.

Терміни завершення досліджень співвиконавцями визначаються виконавцем з урахуванням часу, потрібного для вивчення матеріалів, які надійшли, підготовки звітних матеріалів і надання їх замовникам у визначені завданнями і робочими програмами терміни.

VII. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

7.1. Забезпечення НіНТД спрямоване на створення умов ефективного її ведення за всіма видами.

Організація забезпечення НіНТД здійснюється з метою ефективного використання наявних фінансових, кадрових, матеріально-технічних, інформаційних ресурсів. Зміст організації забезпечення НіНТД полягає в узгодженій діяльності суб'єктів НіНТД та органів забезпечення щодо планування, одержання, розподілу, зберігання та використання усіх видів ресурсів.

До основних видів забезпечення НіНТД у Держприкордонслужбі належать правове, фінансове, матеріально-технічне, кадрове та інформаційне забезпечення. Порядок забезпечення НіНТД різними видами ресурсів регламентується чинним законодавством України, відповідними нормативними документами та цим Положенням. Завдання забезпечення наукових досліджень вирішуються відповідними науковими керівниками і замовниками НТП.

7.2. Правове забезпечення НіНТД спрямовується на правильне застосування та неухильне додержання законодавства суб'єктами НіНТД.

7.3. Фінансове і матеріально-технічне забезпечення НіНТД у Держприкордонслужбі здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством. При цьому основним видом фінансування є бюджетне фінансування.

7.4. Інформаційне забезпечення НіНТД у Держприкордонслужбі спрямоване на задоволення потреб суб'єктів наукової діяльності в інформації, необхідній для створення НТП.

Основною метою інформатизації НіНТД є забезпечення ефективної координації наукових досліджень і оптимізація використання інформації в НДІ і Академії та концентрація наукових ресурсів на пріоритетних напрямках діяльності Держприкордонслужби. Інформаційне забезпечення НіНТД здійснюється за видами науково-інформаційної діяльності, до яких належать: збирання, обробка, зберігання, оновлення і поширення інформації.

Джерелами інформації є передбачені чинним законодавством України документи та інші носії інформації. Сукупність джерел інформації становлять інформаційні ресурси – систематизоване зібрання наукової і науково-технічної літератури, документації (книги, брошури, періодичні видання, патентна, нормативно-технічна, конструкторська документація, звітна документація про НДР (ДКР), переклади наукової літератури тощо), зафіксованих на паперових та інших носіях.

Організація належного захисту та зберігання інформації здійснюється шляхом впровадження організаційних та технічних заходів відповідно до чинного законодавства України.

7.5. Матеріально-технічне забезпечення НіНТД спрямовується на створення та підтримання в належному стані науково-експериментальної і лабораторно-виробничої бази, необхідної для ефективного проведення НДР (ДКР).

Матеріально-технічне забезпечення здійснюється шляхом узгоджених дій суб'єктів НіНТД та органів забезпечення з номенклатури усіх видів матеріально-технічних ресурсів. Розвиток експериментальної, лабораторної та виробничої бази суб'єктів НіНТД здійснюється відповідно до їх перспективних та річних планів НіНТД залежно від обсягів фінансування та термінів постачання. Особливості матеріально-технічного забезпечення НіНТД регламентуються відповідними положеннями щодо забезпечення Держприкордонслужби матеріально-технічними засобами.

7.6. Кадрове забезпечення НіНТД спрямоване на розширення, ефективне використання та збереження інтелектуального потенціалу для забезпечення належного рівня організації і проведення НДР (ДКР).

Кадрове забезпечення НіНТД здійснюється за участю відповідних органів згідно із загальними напрямками кадрової діяльності. Кадрове забезпечення складається з комплектування посад керівного складу, наукових працівників НДІ та Академії, військовослужбовцями і працівниками Держприкордонслужби відповідної наукової кваліфікації, а також підготовки та перепідготовки наукових кадрів вищої кваліфікації, атестування наукових кадрів, їх правовий та соціальний захист.

**Начальник управління забезпечення
діяльності Голови Державної прикордонної
служби України
генерал-майор**

А.П. Журавель

(гриф секретності)

ЗАЯВКА

на виконання науково-дослідної (дослідно-конструкторської) роботи

1. Тема НДР (ДКР) _____

2. Замовник _____

3. Виконавець _____

4. Виконавці складових частин НДР (ДКР) _____

5. Мета виконання НДР (ДКР) та коротке обґрунтування необхідності її проведення _____

6. Очікувані результати НДР (ДКР) _____

7. Категорії розповсюдження та сфери застосування результатів НДР (ДКР) _____

8. Основні проблеми, які розв'язує НДР (ДКР) _____

9. Обґрунтування можливості досягнення мети і завдань НДР (ДКР) _____

(наявність ідеї, гіпотези, публікацій, патенту, моделі, макета, зразка матеріалу,

речовини, результатів попередніх досліджень, випробувань та посилання на джерело)

10. Терміни виконання НДР (ДКР) _____

Керівник замовника

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище)
(дата)

М.П.

Керівник виконавця

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище)
(дата)

М.П.

**Начальник управління забезпечення
діяльності Голови Державної прикордонної
служби України
генерал-майор**

А.П. Журавель

ЗАТВЕРДЖУЮ

посада
військове звання

ініціали, прізвище

дата

ПЛАН
наукової і науково-технічної діяльності
Державної прикордонної служби України (НДІ, Академії)
на 20__ рік

Мета:

Основні завдання:

I. Зведений перелік науково-дослідних (дослідно-конструкторських) робіт, наукових праць, дисертаційних робіт

№ пп	Номер, шифр теми	Найменування роботи	Замовник	Вид науково- технічної продукції	Строк виконання	Виконавці	Відмітка про виконання

II. Підготовка наукової і навчально-методичної літератури

№ пп	Номер, шифр теми	Найменування роботи	Замовник	Вид науково- технічної продукції	Строк виконання	Виконавці	Відмітка про виконання

III. Наукові конференції, конкурси та семінари

№ пп	Тема конференції, конкурсу, семінару	Термін і місце проведення	Організатори	Учасники

посада
військове звання підпис ініціали, прізвище
дата

**Начальник управління забезпечення
діяльності Голови Державної прикордонної
служби України
генерал-майор**

А.П. Журавель

Додаток 3
до Положення
(пункт 4.1.3, 4.2.1)

(гриф секретності)

ЗАТВЕРДЖУЮ

(керівник замовника)

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище *)

" ___ " _____ 20__ р.

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ

на науково-дослідну (дослідно-конструкторську) роботу

(номер реєстрації, шифр і назва теми НДР (ДКР))

Діє з доповненням _____

(номер доповнення)**

ПОГОДЖЕНО

(керівник виконавця)

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище*)

" ___ " _____ 20__ р.

* Підписи мають бути завірені печаткою

** Зазначають за наявності доповнення до ТЗ

(Форма останнього аркуша ТЗ на НДР (ДКР))

ПОГОДЖЕНО *

(керівник виконавця складової частини
НДР (ДКР))

(науковий керівник НДР (ДКР))

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище)
" " _____ 20__ р.

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище)
" " _____ 20__ р.

* Зазначають за необхідності

**Начальник управління забезпечення
діяльності Голови Державної прикордонної
служби України
генерал-майор**

А.П. Журавель

**ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ
(ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКОЇ) РОБОТИ**

Етап НДР (ДКР)	Зміст етапу
Вибір напрямку дослідження	<p>Добір, вивчення та узагальнення науково-технічної і патентної документації.</p> <p>Розглядання можливих напрямів досліджень та їх оцінювання.</p> <p>Вибір напрямку дослідження.</p> <p>Обґрунтування прийнятого напрямку досліджень.</p> <p>Розроблення, погодження та затвердження ТЗ на складові частини НДР (ДКР) (за необхідності).</p> <p>Розроблення і погодження методики та програми робіт щодо проведення досліджень.</p> <p>Складання та оформлення проміжного звіту за етапом.</p> <p>Розгляд результатів та приймання етапу, якщо це передбачено ТЗ.</p>
Теоретичні та експериментальні дослідження	<p>Теоретичний пошук, виконання розрахунків і досліджень принципів питань.</p> <p>Розроблення документації, виготовлення і налагодження макетів, моделей або експериментальних зразків майбутніх виробів, програм і алгоритмів (за необхідності).</p> <p>Проведення експериментальних робіт та досліджень.</p> <p>Оброблення і коригування результатів теоретичних і експериментальних досліджень</p> <p>Складання висновків за результатами досліджень.</p> <p>Складання та оформлення проміжного звіту за етапом.</p> <p>Розглядання результатів та приймання етапу, якщо це передбачено ТЗ.</p>
Узагальнення і оцінювання результатів досліджень, складання звітної документації	<p>Узагальнення результатів теоретичних досліджень і експериментальних робіт.</p> <p>Оцінювання повноти і якості виконання поставлених завдань.</p> <p>Узагальнення матеріалів патентного пошуку і підготовка звіту про патентні дослідження (за необхідності).</p> <p>Оформлення патентного захисту можливих об'єктів інтелектуальної власності.</p> <p>Розроблення проекту ТЗ на наступну НДР (ДКР) у разі необхідності подальших досліджень.</p> <p>Підготовлення комплексу звітної документації.</p> <p>Формулювання висновків за результатами досліджень і розроблення рекомендацій щодо застосування результатів НДР (ДКР). Розгляд результатів НДР (ДКР) на ВР виконавця.</p> <p>Подання роботи до приймання.</p>
Приймання НДР (ДКР)	<p>Заходи щодо підготовки НДР (ДКР) до приймання.</p> <p>Приймання і облік НДР (ДКР).</p>

**Начальник управління забезпечення діяльності Голови Державної прикордонної служби України
генерал-майор**

А.П. Журавель

Додаток 5
до Положення
(пункт 5.2.6.3)

_____ (гриф секретності)

УДК

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖЕНО

(керівник виконавця)

(керівник замовника)

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище *)

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище *)

" ____ " _____ 20__ р.

" ____ " _____ 20__ р.

ЗВІТ

про виконання науково-дослідної (дослідно-конструкторської) роботи

(назва теми НДР (ДКР))

Номер реєстрації, шифр теми " _____ "

ПОГОДЖЕНО

Науковий керівник НДР (ДКР)

(посада)

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище)

" ____ " _____ 20__ р.

* Підписи мають бути завірені печаткою

**Начальник управління забезпечення
діяльності Голови Державної прикордонної
служби України
генерал-майор**

А.П. Журавель

Додаток 6
до Положення
(пункт 5.2.7.7)

 (гриф секретності)
ЗАТВЕРДЖУЮ

 (керівник замовника)

 (в/звання, підпис, ініціали, прізвище *)

" ____ " _____ 20__ р.

АКТ

приймання науково-дослідної (дослідно-конструкторської) роботи

 « _____ »
 (номер реєстрації, шифр і назва теми НДР (ДКР))

 1. Комісія у складі голови _____
 (посада, в/звання, ініціали, прізвище)

 і членів комісії _____
 (посада, в/звання, ініціали, прізвище)

 складала акт про те, що у період з « ____ » _____ 20__ р. по « ____ »
 _____ 20__ р. здійснювала приймання НДР (ДКР)

« _____ »,
 (номер і шифр теми, назва НДР (ДКР))

 виконаної _____
 (виконавець НДР (ДКР))

 згідно з _____
 (найменування документа, на підставі якого виконувалась НДР (ДКР))

 Робота виконувалась у період з _____ по _____ відповідно
 (місяць, рік) (місяць, рік)

 до ТЗ № _____, затвердженого _____
 (ким затверджено, дата затвердження ТЗ)

2. Комісія розглянула та затвердила програму приймання НДР (ДКР) і погодилася проводити приймання НДР (ДКР) згідно із запропонованою програмою.

 3. Комісії були подані до приймання _____
 (звіти за етапами, заключний звіт,

 звіт щодо патентного дослідження, макет, модель,

 експериментальний зразок майбутнього виробу, протоколи випробувань,

 науково-технічна документація тощо)

Продовження додатка 6

4. Комісія розглянула подане за пунктом 3 цього акта і встановила, що зазначена НДР (ДКР) виконана відповідно до вимог ТЗ.

У ході виконання НДР (ДКР) отримано такі результати: _____
(подається короткий

перелік отриманих результатів, оцінка рівня НТП і опис виявлених недоліків)

5. Комісія постановила:

Вважати НДР « _____
(назва НДР (ДКР), номер і шифр теми)

виконаною відповідно до ТЗ у повному (або неповному) обсязі і прийнятою (або не прийнятою);

виявлені у процесі роботи комісії недоліки _____
(перелічити недоліки)

Виконавцю НДР (ДКР) усунути недоліки до _____.
(дата)

6. Одержані результати НДР (ДКР) використати шляхом _____

(зазначаються рекомендації комісії щодо реалізації результатів НДР (ДКР), а також щодо продовження роботи)

Додатки: _____
(перелік матеріалів і документів)

Голова комісії: _____
(в/звання, підпис, ініціали, прізвище)

Члени комісії: _____
(в/звання, підпис, ініціали, прізвище)

(в/звання, підпис, ініціали, прізвище)

З актом ознайомлені: _____
(керівник організації-виконавця)

(інші особи за рішенням комісії)

* Підпис має бути завірений печаткою

**Начальник управління забезпечення діяльності Голови Державної прикордонної служби України
генерал-майор**

А.П. Журавель

ЗАТВЕРДЖУЮпосада
військове звання

ініціали, прізвище

дата

ЗВІТпро наукову і науково-технічну діяльність _____ за 20__ рік
(Державна прикордонна служба України, НДІ, Академія)**(зразок)****I. Коротка характеристика плану наукової і науково-технічної діяльності за звітний період****II. Виконання наукових досліджень (розробка наукових праць)**

1. Відомості про виконання плану наукової і науково-технічної діяльності

№ пп	Заплановано (кількість робіт)	Виконано (кількість робіт)	Відсоток виконання річного плану
I. НДР (ДКР), виконані згідно з річним планом НіНТД Державної прикордонної служби України			
II. НДР (ДКР), виконані згідно з річним планом НіНТД НДІ (Академії)			
III. Ініціативні НДР (ДКР)			

Наводяться дані щодо приймання виконаних робіт замовниками, перелік несвоєчасно виконаних робіт та робіт, які не прийняті замовником та повернені для доопрацювання, дається аналіз причин невиконання плану.

2. Найбільш важливі наукові результати, одержані під час виконання плану (розкривається суть найбільш важливих досягнень наукового, методичного та практичного характеру).

Наводяться дані про впровадження результатів НДР (ДКР) у оперативно-службову діяльність Державної прикордонної служби України.

3. Відомості про заходи НіНТД, проведені відповідно до річного плану (проведення наукових конференцій, розроблення статутних та інших керівних документів тощо).

4. Основні недоліки і складності у проведенні НДР (ДКР), пропозиції щодо удосконалення НіНТД.

**Начальник управління забезпечення
діяльності Голови Державної прикордонної
служби України
генерал-майор**

А.П. Журавель